

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації,
медичної допомоги та медичного страхування

29 листопада 2021 року

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Колеги, починаємо засідання Комітету з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування. Інформую присутніх, що на засіданні відбувається аудіо та відеозапис, також відеотрансляція нашого засідання здійснюється в онлайн-режимі на офіційній сторінці фейсбук комітету.

Традиційно нагадаю про організаційні питання. Прошу слідкувати, щоб мікрофони були відключені. Народним депутатам нагадую про необхідність під час голосування вмикати камери і обов'язково піднімати руку.

На мою адресу як голови комітету в Єдиній автоматизованій системі СЕДО надійшло 13 персональних листів з електронними підписами щодо згоди на проведення сьогоднішнього засідання комітету в режимі відеоконференції. Мною отримано попередню згоду від більшості народних депутатів членів комітету. Відповідно до пункту 4 розділу VIII Закону України "Про комітети Верховної Ради України" ми проводимо наше засідання в режимі відеоконференції.

Спочатку встановлюємо наявність кворуму. Прошу відповідати "присутній" чи "присутня", коли я називаю прізвища.

Булах.

Вагнер.

ВАГНЕР В.О. Присутня.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дмитрієва.

ДМИТРИЄВА О.О. Присутня.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Довгий.

Дубіль.

Дубневич.

Дубнов.

ДУБНОВ А.В. Є.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Заславський.

ЗАСЛАВСЬКИЙ Ю.І. Є.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Зінкевич.

ЗІНКЕВИЧ Я.В. Є.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Зуб.

ЗУБ В.О. Присутній.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дякую.

Кузьмініх.

КУЗЬМІНИХ С.В. Присутній.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Макаренко.

МАКАРЕНКО М.В. Присутній.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Перебийніс.

ПЕРЕБИЙНІС М.В. Присутній.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Радуцький - присутній.

Стефанишина.

СТЕФАНИШИНА О.А. Є.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дякую.

Пані Яно, оголосіть, будь ласка.

БУЛАХ Л.В. І Булах є.

ЗІНКЕВИЧ Я.В. Присутніх (з Булах) 12 народних депутатів.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дякую. Кворум є. Розпочинаємо нашу роботу.

Сьогодні в нашому засіданні беруть участь, прошу, коли я озвучую прізвища, відповідати "присутній", для того щоб зафіксувати це в протоколі засідання: від Міністерства охорони здоров'я України - Ляшко Віктор Кирилович, міністр охорони здоров'я.

ЛЯШКО В.К. Доброго дня. Присутній.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Комаріда Олександр Олегович - перший заступник Міністра охорони здоров'я.

КОМАРІДА О.О. Добрий день. Присутній.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Яременко Олексій Олександрович - заступник Міністра охорони здоров'я.

ЯРЕМЕНКО О.О. Добрий день. Присутній.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дякую.

Від Міністерства фінансів України: Єрмоличев Роман Володимирович.

ЛЯШКО В.К. У нас ще Марія Карчевич присутня. Попрошу врахувати.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дякую. Зарахуємо.

Єрмоличев приєднався до нас? Романе Володимировичу, ви з нами? Не чуємо.

Дубневича бачу, приєднався до нас.

ДУБНЕВИЧ Я.В. Добрий день.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Гарц Інна Володимирівна.

Москалевська Інна Олексіївна.

Так, щось у Мінфіну зв'язку немає.

КОНЮШЕНКО Ю.О. Москалевська Інна і Конюшенко Юрій від Мінфіну...

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Є, так? Ми ще Романа Володимировича бачимо начебто в Zoom, але не чуємо.

КОНЮШЕНКО Ю.О. Так, він має теж підключитися.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Є.

Від Національної служби здоров'я: Гусак Наталія Борисівна - Голова Національної служби.

ГУСАК Н.Б. Доброго дня. Присутня.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Фенчак Анна Валеріївна - заступник голови.

ФЕНЧАК А.В. Доброго дня. Присутня.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Донець Ірина - директор юридичного департаменту.

ДОНЕЦЬ І.С. Добрий день. Присутня.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дякую.

Від Національної академії медичних наук України: Цимбалюк Віталій Іванович – президент Національної академії медичних наук України.

ЦИМБАЛЮК В.І. Вітаю всіх.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дякую.

Від Офісу Президента України: Соколовська Юлія Сергіївна – заступник Керівника Офісу.

СОКОЛОВСЬКА Ю.С. Доброго дня. Теж є.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Жолнович Оксана Іванівна – керівник департаменту соціальної політики та охорони здоров'я Офісу Президента України.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Добрий день. Присутня.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Михайла Францовича не бачу, да?

Від Апарату Ради національної безпеки і оборони України: Соловйов Олексій Станіславович – заступник Секретаря РНБО.

СОЛОВЙОВ О.С. Доброго дня. Присутній.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини. Від нього Степаненко Олена Анатоліївна – представник Уповноваженого з дотримання соціальних та економічних прав.

СТЕПАНЕНКО О.А. Доброго дня. Присутня.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дякую.

Від Експертної ради при Комітеті Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування: Квіташвілі Олександр Мерабович.

КВІТАШВІЛІ О.М. Присутній. Доброго дня.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дякую.

Отже, розпочинаємо нашу роботу із затвердження порядку денного, який ви всі попередньо отримали для ознайомлення. Якщо немає додаткових пропозицій, пропоную затвердити порядок денний.

СТЕФАНИШИНА О.А. Михайле Борисовичу, можна я?

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Да.

СТЕФАНИШИНА О.А. У мене буде пропозиція невеличка, якщо можна. Я би хотіла просто по вакцинації задати запитання Міністерству охорони здоров'я вже в іншому, щоб вони просто лишилися.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Ну, це в "Різному". Ольга Анатоліївна, давайте, якщо залишиться час, то в "Різному".

СТЕФАНИШИНА О.А. У мене коротке, да.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Да. Прошу членів комітету увімкнути камери та проголосувати за, проти чи утримався шляхом підняття рук, як це передбачено законом.

Булах.

БУЛАХ Л.В. Так, я – за.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Вагнер.

ВАГНЕР В.О. За.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дмитрієва.

ДМИТРИЄВА О.О. За.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дубневич.

ДУБНЕВИЧ Я.В. За.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дубнов.

ДУБНОВ А.В. За.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Заславський. Юрій Іванович.
Зінкевич.

ЗІНКЕВИЧ Я.В. За.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Зуб.

ЗУБ В.О. За.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Кузьмініх.

КУЗЬМІНИХ С.В. За.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Макаренко.

МАКАРЕНКО М.В. За.

ЗАСЛАВСЬКИЙ Ю.І. Михайле Борисовичу, Заславський – за.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дякую.

Макаренко.

МАКАРЕНКО М.В. За.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Перебийніс.

ПЕРЕБИЙНІС М.В. За.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Радуцький – за.

Стефанишина.

СТЕФАНИШИНА О.А. За.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дякую.

Пані Яно, скільки?

ЗІНКЕВИЧ Я.В. 13 – за. Одноголосно.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дякую. Порядок денний затверджено.

Переходимо до розгляду питань порядку денного. Перше питання порядку денного: про проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих України щодо удосконалення системи управління сферою охорони здоров'я та забезпечення медичного обслуговування населення (реєстраційний номер 5873, друге читання).

Колеги, нагадаю, що цей законопроект був прийнятий в першому читанні 2 листопада цього року. Наш комітет визначений головним щодо підготовки його до розгляду Верховною Радою у другому читанні. Опрацювання пропозицій і поправок, що надійшли у визначені Регламентом терміни до законопроекту, та підготовку порівняльної таблиці було доручено підкомітету з питань сучасних медичних технологій та розвитку трансплантології, який очолює наша колега народний депутат Дмитрієва Оксана Олександрівна.

За результатами проведеної роботи підкомітетом підготовлено таблицю поправок до другого читання з рекомендаціями щодо внесених у таблицю поправок. Вона була вам вчора розіслана для попереднього ознайомлення. Вибачте, не учора, а сьогодні була розіслана зранку.

Пропоную такий регламент її розгляду. Спочатку надати слово відповідальному за підготовку законопроекту народному депутату голові підкомітету з питань сучасних медичних технологій та розвитку трансплантології Дмитрієвій Оксані Олександрівні для інформування колег щодо проведеної роботи з регламентом до 3 хвилин. Потім по 3 хвилини надамо представникам МОЗ, Офісу Президента, НСЗУ. І в нас сьогодні є дуже поважний і шановний гість – президент Академії медичних наук України, якщо колеги не проти, то йому обов'язково теж надамо слово. Немає заперечень?

ЦИМБАЛЮК В.І. Дякую.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Надалі поставимо на голосування згруповані відповідно до запропонованого рішення поправки в такому форматі: спочатку голосуємо всі враховані, враховані редакційно та враховані частково з оголошенням номеру кожної поправки, аналогічно – всі відхилені. При цьому, якщо в когось з народних депутатів є заперечення, він зразу ж озвучує їх до голосування, щоб потім не переголосувати. Далі окремо, в разі необхідності, розглядаємо поправки, автори яких не погодились з попередніми пропозиціями від комітету та ставимо їх окремо на голосування та підтвердження. За це має проголосувати більшість присутніх на засіданні членів комітету. По завершенню розгляду ставмо на голосування узагальнюючу пропозицію з рекомендаціями комітету щодо законопроекту, якщо немає інших пропозицій.

Запрошую до слова народного депутата голову підкомітету з питань сучасних медичних технологій Дмитрієву Оксану Олександрівну.

Пані Оксано, у вас 3 хвилини.

ДУБІЛЬ В.О. Михайле Борисовичу, Дубіль реєструється, і за порядок денний. Я на зв'язку вже.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дякую.

ДМИТРИЄВА О.О. Дякую, Михайле Борисовичу.

Доброго дня, всім присутнім. Хочу подякувати всім, хто був долучений до написання цього законопроекту: і міністерство, і Офіс Президента, і Міністерство фінансів, НСЗУ та шановних академіків, Віталія Івановича Цимбалюка, дякую всім.

Що я хочу сказати? Що відпрацювали на комітеті, ви бачили, що ми змінювали його, декілька разів знімали з нашого комітету, бо не встигали його доопрацювати, все одно виникають якісь питання.

Я хочу одне сказати, найголовніше, що робиться, що це нікого ні до чого не примушує обов'язково, ні до якого там 1 квітня вам не треба переходити на статус державного некомерційного, ми даємо можливість, таку преференцію - майже 2 роки, ви можете перейти на такий статус, якщо вам це буде потрібно, кому це буде потрібно, бо ми не можемо конкретно під якийсь заклад прописувати умови переходу до такого статусу. Всі однакові, але хто хоче, той переходить, хто не хоче, не переходить. Ніякі наукові інституції ми не чіпаємо цим законом.

Майже всі, хто тут долучений, вже добре знають цей законопроект, ознайомлені з ним. Всі практично його підтримують і розуміють, що це треба, бо коли ще розпочиналася реформа, то всі розуміли, що ми до цього прийдемо і поступово ми до цього будемо йти. Тобто це такий робиться перехідний період для того, щоб все це можна було відпрацювати, що нам треба.

Тому довго не буду витрачати часу, колеги, хто хоче, виступає і після цього вже переходимо до голосування по нашим правкам.

Дякую.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дякую, Оксано Олександрівно.

Для озвучення позиції Міністерства охорони здоров'я запрошую до слова Міністра охорони здоров'я Ляшка Віктора Кириловича.

Шановний Вікторе Кириловичу, у вас 3 хвилини, прошу.

ЛЯШКО В.К. Шановний Михайле Борисовичу, шановні народні депутати, шановні присутні! Міністерство охорони здоров'я висловлювало свою позицію до законопроекту 5873, ми мали певні зауваження. Але наразі після відпрацювання законопроекту до другого читання і в частині, що стосується електронної системи охорони здоров'я, і в частині, що стосується державних неприбуткових підприємств, і в частині, що стосується реабілітації, Міністерство охорони здоров'я підтримує законопроект і рекомендує комітету схвалити його в цій редакції і направити на друге читання для прийняття законопроекту в цілому.

Ми вважаємо, що даний законопроект дозволить прибрати юридичні неточності в різних діючих законах і спростить процедуру роботи в Програмі медичних гарантій для Національної служби здоров'я України, що позитивно скажеться на роботі в цілому системи охорони здоров'я. Тому ми дуже вдячні за таку конструктивну роботу і конструктивний підхід, і плюс ще Міністерству фінансів - за досить гарну позицію, яку вони включили щодо поєднання різних електронних реєстрів для того, щоб виявляти недобросовісних людей, так би сказав.

Дякую за увагу.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дякую, шановний Вікторе Кириловичу.

Слово надається заступнику Керівника Офісу Президента України Соколовській Юлії Сергіївні.

Юліє Сергіївно, у вас 3 хвилини, прошу.

СОКОЛОВСЬКА Ю.С. Добрий день, шановні колеги! Я також хотіла би висловити вдячність за оперативність і за включеність в цей законопроект. Я впевнена, що він дасть багато нових можливостей в системі охорони здоров'я.

Я знаю, і мої колеги опрацьовували цей законопроект до другого читання, я знаю, що у нас було найбільше дискусій в двох моментах. Перший момент, це обмін інформацією із різними електронними системами і системою eHealth. Ми дійшли до редакції, яка зараз врегульовує те, що обмін інформацією здійснюється, крім інформації, яка про здоров'я людини. Тобто обмін цією інформацією дуже обмежений так і залишається.

І другий момент, ми обговорювали ті правки, які були внесені, що стосувалися фактично клінік Академії медичних наук. І насправді також дійшли з точки зору юридичних і логічних висновків, що клініки Академії медичних наук є також закладами охорони здоров'я, і заклади охорони здоров'я відповідно діють в єдиному законодавчому полі і включені уже в ті норми, які наразі є. Тобто всі процедури фактично такі ж самі, як і для всіх решта закладів охорони здоров'я, що стосується контракування з

Національною службою здоров'я, і ті, що стосуються там їх можливих перетворень.

Я бачила правки, які стосувались спрощеного періоду перетворення, але знову ж таки юридично, нам юристи підказали, що це вже також врегульовано в рамках того, що заклади охорони здоров'я і так уже мають на це право, визначені іншими законами.

Тому моє відчуття від пропрацювання цього закону до другого читання, воно, здається, що ми там змогли максимально включити і врегулювати всі ті речі, які потрібно було доопрацювати до другого читання. І хотілося б також попросити колег депутатів підтримати до другого читання.

Дякую.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дякую, шановна Юліє Сергіївно.

До слова запрошується заступник Міністерства фінансів України Єрмоличев Роман Володимирович.

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Доброго дня. Шановні народні депутати, ми також активно долучилися за побажанням Юлії Сергіївни щодо надання пропозицій до законопроекту і дякую за те, що дійсно прислухались в частині, в більшій мірі те, що стосується нас - по верифікації. По верифікації ми мали напрацювання дійсно з Міністерством охорони здоров'я. І я надіюсь, повиключали всі речі, які критичні для Міністерства охорони здоров'я, і включили саме те, що необхідно для дійсно верифікації по тих даних, які є в Міністерстві фінансів.

А далі буде виписаний порядок. Я думаю, що дійсно у нас спільними зусиллями ті кошти, які виділяються на медицину, будуть дійсно ефективно використовуватися і будуть спрямовані саме на те, на що вони повинні бути спрямовані, на якісне надання медичних послуг. А в цілому ми підтримуємо законопроект.

Дякую.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дякую.

А ми комітетом і Міністерством охорони здоров'я сподіваємося, що поправки до державного бюджету на 2022 рік - будуть наші пропозиції так само конструктивно прийняті. Дуже сподіваємось на це, Романе Володимировичу.

До слова запрошується заступник Секретаря Ради національної безпеки і оборони Соловйов Олексій Станіславович. Прошу.

СОЛОВЙОВ О.С. Доброго дня, шановні колеги. Ну дійсно, ми теж підтримуємо цей законопроект насамперед тому, що це стосується системи електронного здоров'я. Але у нас є деякі спостереження та зауваження, які лягають в контексті рішення Ради національної безпеки і оборони 2021 року, а саме: враховуючи, що відповідно до вимог цього закону, як ми бачимо, орган управління майном того інституту, який прийме рішення бути державною неприбутковою установою, організацією комерційною, вона буде позбавлена можливості залишатися одночасно науковою установою.

Таким чином, якщо б це не стосувалося медичної науки, яка не може функціонувати без клінічних підрозділів, розуміємо, що кожна така установа повинна для себе зробити вибір: або вона займається виключно медичною наукою і не в змозі надавати висококваліфіковану медичну допомогу нашим громадянам, або вона переходить виключно на фінансування Національної служби здоров'я і стає дійсно однопрофільною, такою дуже професійною командою, але без відповідного наукового супроводу в процесі надання медичної допомоги. Ну це ми все повинні розуміти. І вважаємо, що є ризики того, що у нас може припинити функціонування медична наука як така.

Дякую за увагу.

ДМИТРИЄВА О.О. Михайле Борисовичу, я можу відповісти чи як?

РАДУЦЬКИЙ М.Б. У мене прохання, давайте відповідь Жолнович, пані Оксано, а потім ви, так? Там вона готувала це.

ДМИТРИЄВА О.О. Добре.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Я прошу, департамент соціальної політики.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Так. Добрий день! Дякую за коментар і можливість відповідати.

Дивіться, я би хотіла зразу розвіяти абсолютно всі перестрахи чи всі якісь побоювання щодо того, що перетворення, які визначені нашим законодавством, вплинуть на можливість здійснювати науково-технічну діяльність.

По-перше, відповідно до Закону "Про наукову і науково-технічну діяльність" установою, яка здійснює науково-технічну діяльність, є будь-яка організація будь-якої організаційно-правової форми, основною метою діяльності якої є наука. Тому, чи залишаться відповідні інститути в статусі установ, як є сьогодні, чи перетворяться вони в ДНП, як це буде можливо для них, якщо вони для себе це визначать, - це все одно ніяким чином не позбавляє її статусу наукової установи, якщо основна їхня діяльність буде наука. Це перше.

Друге. Саме тому ми з юристами, аналізуючи правки, які були подані в Перехідні положення, вирішили, що як би їх не потрібно включати, бо там, де наукові установи переважають, тобто наука переважає над медичною практикою, вони взагалі не потребують реорганізації – вони і залишаться установою. Вони можуть тільки вивести зі свого складу клініки і перетворити саме ці клініки в державні некомерційні підприємства, таким чином розвівши медицину та освіту і науку.

Можна зробити навпаки: перетворити з ДНП, але виділити окремим структурним підрозділом науковий підрозділ. І науковий підрозділ відповідно до Закону України "Про наукову і науково-технічну діяльність" також вважається самостійною структурною одиницею, яка займається наукою і може претендувати на відповідні підтримки держави як наукова структура.

Тобто тут є абсолютне розмаїття шляхів, як можуть державні наукові інститути поступити. Нічого не рухати, оскільки вони не здійснюють діяльність в сфері охорони здоров'я. Виокремити в своїй структурі тільки клініку і зробити з неї ДНП. Самостійно перетворити з ДНП, але виокремити в себе науковий підрозділ і займатись наукою. Є абсолютно різні шляхи виходу з цієї ситуації. Ніяким чином воно не впливає на науку, воно навпаки дуже чітко відповідає тим вимогам, які були проголосовані рішенням РНБО. Тому що в рішенні РНБО чітко вказувалося: привести до Закону України...

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Що у нас з регламентом, пані Яно?

ЖОЛНОВИЧ О.І. Прошу?

РАДУЦЬКИЙ М.Б. У нас регламент є, вибачаюсь.

ЗІНКЕВИЧ Я.В. Так, перепрошую, вже треба завершувати.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Все, дякую. Я завершила.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Пані Оксано, є що додати?

ДМИТРИЄВА О.О. Ні. Пані Оксана дуже все чітко розповіла, тому я думаю, що і питання зараз буде ще вичерпано. Дякую.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дякую.

До слова запрошується Голова Національної служби здоров'я України Гусак Наталія Борисівна.

Прошу, у вас 3 хвилини.

Колеги, давайте слідкувати за регламентом.

ГУСАК Н.Б. Добрий день, шановний Михайле Борисовичу! Добрий день, шановні народні депутати та присутні! Національна служба здоров'я України повністю підтримує законопроект 5873. Ми також в свою чергу хочемо подякувати, як і всі, за те, що дуже багато наших технічних правок і змістовних були опрацьовані спільно, спільно опрацьовані з депутатським корпусом, спільно опрацьовані з усіма відомствами. Дякую Міністерству охорони здоров'я, що промодерувало спільно з Міністерством фінансів декілька нових можливостей щодо обміну інформацією з електронної системи охорони здоров'я, при цьому ми дуже чітко зберегли захист персональної інформації про стан здоров'я людини, і це дуже важливо в цьому законопроекті. Також ми розцінюємо цей законопроект як нові можливості для Національної служби здоров'я України, і не стільки в частині обміну інформації з електронної системи охорони здоров'я, а й в частині майбутнього приєднання державних некомерційних підприємств до програми медичних гарантій.

Національна служба здоров'я України також запевняє всіх, що реалізація норми законопроекту, сподіваємось, прийнятого закону, буде в пріоритеті на наступний рік в частині і налагодження обміну інформацією, і в частині підготовки до контрахтування вже в 2023 році державних некомерційних підприємств, які виявлять бажання входити в Програму медичних гарантій.

Дякую.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дякую.

До слова запрошується шановний Цимбалюк Віталій Іванович - президент Національної академії медичних наук України.

ЦИМБАЛЮК В.І. Дякую.

Високоповажний Михайле Борисовичу, високоповажні народні депутати, я дуже дякую за запрошення. Ви знаєте, оце я послухав і дуже багато чого зрозумів, тому що академія хвилюється, особливо директори хвилюються, що зникне медична наука, і тут деякі нюанси вже з'являються.

З самого початку хотів би сказати, що наші інститути... Я вважаю, що клініки, це не є клініки - заклади охорони здоров'я, це клініки, які працюють на науку. В останній період так склалося, що туди почали поступати люди, які хочуть поступати, але це вже є закон про те, що будь-який пацієнт може вибрати собі клініку, тоді треба буде заборонити. Але мені подобається те, що ми маємо можливість доопрацьовувати і я думаю, що ми ще завтра попрацюємо з вашими народними депутатами і будемо найближчим часом

думати як, щоб наша Академія наук включилась в реформування. А в нас є багато проблем. Я, Михайле Борисовичу, найближчим часом з 36 інститутів зроблю 30 інститутів і треба буде повністю все перерахувати, подивитися.

Дуже хвилює, що наші розрахунки тарифів абсолютно не відповідають тарифам НСЗУ. Оце дуже хвилює. І тут треба буде також ще попрацювати. Але якщо ви даєте рік-два по можливості включатися, то я думаю, що ми тоді всі ці питання повирішуємо.

Дякую.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. І будемо сподіватись, що нарешті ви закінчите той експеримент пілотний, який кожного року Мінфін продовжує. Ми все ж чекаємо від Академії наук вже розрахунків, які вже четвертий рік робите, Віталію Івановичу, хотілось би їх вже побачити.

ЦИМБАЛЮК В.І. Михайле Борисовичу, є. Я завтра вам можу їх принести.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дякую. Це було б дуже корисно.

ЦИМБАЛЮК В.І. Я завтра передам, скажу, щоб передали ці розрахунки.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. І МОЗу передайте, і нам, і Мінфіну передайте.

ЦИМБАЛЮК В.І. І МОЗ має розрахунки, і Міністерство фінансів має розрахунки. Всі мають.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дякую, Віталію Івановичу.

Колеги, є пропозиція. До обговорення записався Макаренко Михайло Васильович. Давайте надамо Михайлу Васильовичу 2 хвилини і перейдемо далі вже безпосередньо по поправках.

Михайле Васильовичу, прошу.

МАКАРЕНКО М.В. Шановні колеги, добрий день. Я єдине хочу вам сказати, що я цей закон підтримаю, але, шановні колеги, дивіться, скільки ми законів добрих прийняли - і ні один із них не працює. Немає 300 відсотків доплати лікарям. Я хочу вам сказати, я його буду підтримувати. Одно єсть вираження: "Все наживное, кроме здоровья". Де ми візьмемо фінанси? Я його підтримаю, цей закон, ну щоб ми потім знову не казали і не червоніли перед лікарями, що один місяць тільки 300 процентів платили, а зараз - ні. Єдине, Михайле Борисовичу, я вам скажу: Голлівуд по сравненію с вами

ничего не значит, с вашей улыбкой. Я едине хочу спитати, щоб ми знову не провалили. Фінанси - це все.

Дякую вам.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дякую, Михайле Васильовичу.

ДМИТРИЄВА О.О. Михайле Васильовичу, трансплантація працює он як!

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Михайле Васильовичу, працює все, де "ОПЗЖ"... Все, що "ОПЗЖ" підтримала, все працює.

Колеги, переходимо до ухвалення рішення. Нагадаю, що ми маємо проголосувати за всі 130 поправок, внесених в таблицю. Тому, пані Оксано, оголосить, будь ласка, номери поправок, які підкомітет пропонує врахувати, а також ті, що пропонується врахувати редакційно та врахувати частково.

Пропонується врахувати...

ДМИТРИЄВА О.О. Пропонується врахувати 43 поправки. Перечитувати всі?

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Так-так.

ДМИТРИЄВА О.О. 5-а, 7-а, 8-а, 9-а, 11-а, 17-а, 18-а, 19-а, 22-а, 23-я, 24-а, 25-а, 28-а, 31-а, 32-а, 33-я, 35-а, 36-а, 53-я, 54-а, 55-а, 57-а, 60-а, 73-я, 75-а, 77-а, 86-а, 87-а, 89-а, 93-я, 94-а, 97-а, 98-а, 106-а, 107-а, 108-а, 109-а, 111-а, 112-а, 114-а, 116-а, 120-а, 130-а.

Пропонується врахувати редакційно дві поправки: 26-а, 95-а.

Пропонується врахувати частково 6 поправок: 10-а, 52-а, 76-а, 84-а, 85-а, 90-а.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Чи є у когось з народних депутатів заперечення щодо запропонованих для врахування поправок?

Ставлю на голосування пропозицію народного депутата Дмитрієвої Оксани Олександрівни щодо врахування озвучених нею поправок. Прошу підтримати і проголосувати.

Булах.

БУЛАХ Л.В. За.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Вагнер.

ВАГНЄР В.О. За.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дмитрієва.

ДМИТРІЄВА О.О. За.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дубіль. Валерію Олександровичу!
Дубневич.

ДУБНЕВИЧ Я.В. За.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дубнов.

ДУБНОВ А.В. За.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Заславський.

ЗАСЛАВСЬКИЙ Ю.І. За.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Зінкевич.

ЗІНКЕВИЧ Я.В. За.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Зуб.

ЗУБ В.О. За.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Кузьмініх.

КУЗЬМІНИХ С.В. За.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Макаренко.

МАКАРЕНКО М.В. За.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Перебийніс.

ПЕРЕБИЙНІС М.В. За.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Радуцький - за.
Стефанишина.

СТЕФАНИШИНА О.А. За.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дякую.

Пані Яно, скільки у нас?

ЗІНКЕВИЧ Я.В. У нас 13 - за. Одноголосно.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дякую. Рішення прийнято.

Пані Оксано, оголосіть, будь ласка, номери поправок, які підкомітет пропонує відхилити.

ДМИТРИЄВА О.О. Пропонується відхилити 79 поправок: № 1, 2, 3, 4, 6, 12, 13, 14, 15, 16, 20, 21, 27, 29, 30, 34, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 56, 58, 59, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 74, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 88, 91, 92, 96, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 110, 113, 115, 117, 118, 119, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Колеги, чи є в кого з народних депутатів заперечення щодо запропонованих поправок, які треба відхилити?

Ставлю на голосування пропозицію народного депутата Дмитрієвої Оксани Олександрівни щодо відхилення озвучених нею поправок. Прошу підтримати і проголосувати.

Булах.

БУЛАХ Л.В. За.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Вагнер.

ВАГНЕР В.О. За.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дмитрієва.

ДМИТРИЄВА О.О. За.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дубіль.

Дубневич.

ДУБНЕВИЧ Я.В. За.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дубнов.

ДУБНОВ А.В. За.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Заславський.

ЗАСЛАВСЬКИЙ Ю.І. За.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Зінкевич.

ЗІНКЕВИЧ Я.В. За.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Зуб.

ЗУБ В.О. За.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Кузьмініх.

КУЗЬМІНИХ С.В. За.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Макаренко.

МАКАРЕНКО М.В. За.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Перебийніс.

ПЕРЕБИЙНІС М.В. За.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Радуцький – за.

Стефанишина.

СТЕФАНИШИНА О.А. За.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Пані Яно, скільки.

ЗІНКЕВИЧ Я.В. 13 – за. Одноголосно.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дякую. Рішення прийнято.

Колеги, на завершення ставлю на голосування узагальнюючу пропозицію: рекомендувати Верховній Раді прийняти запропоновану комітетом остаточну редакцію проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення системи управління сферою охорони здоров'я та забезпечення медичного обслуговування населення (реєстраційний номер 5873) у другому читанні та в цілому як закон та

доручити комітету при підготовці тексту закону на підпис Голові Верховної Ради здійснити спільно з Головним юридичним управлінням Апарату Верховної Ради України його техніко-юридичне доопрацювання. Доповідачем від комітету визначити народного депутата України Дмитрієву Оксану Олександрівну. Доручити секретаріату оформити відповідно до ухвалених комітетом рішень остаточну редакцію порівняльної таблиці до законопроекту. Прошу голосувати. Прошу підтримати і голосувати.

Булах.

БУЛАХ Л.В. За.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Вагнер.

ВАГНЕР В.О. Поки що утримаюсь, але я попрошу Оксану Олександрівну долучити мене до роботи в цьому напрямку.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Ще раз, будь ласка, пані Вікторіє, я не почув вас.

ВАГНЕР В.О. Я поки що утримаюсь, але просила би Оксану Олександрівну долучити мене до роботи в цьому напрямку.

ДМИТРИЄВА О.О. Добре. Ми завтра будемо з Віталієм Івановичем обговорювати, ще доповідати ці позиції і я вас підключу, звісно.

ВАГНЕР В.О. Дуже дякую.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дмитрієва.

ДМИТРИЄВА О.О. За.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дубіль.

Дубневич.

ДУБНЕВИЧ Я.В. За.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дубнов.

ДУБНОВ А.В. За.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Заславський.

ЗАСЛАВСЬКИЙ Ю.І. За.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Зінкевич.

ЗІНКЕВИЧ Я.В. За.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Зуб.

ЗУБ В.О. За.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Кузьмініх.

КУЗЬМІНИХ С.В. За. Кузьмініх – за.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Макаренко.

МАКАРЕНКО М.В. За.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Перебийніс.

ПЕРЕБИЙНІС М.В. За.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Радуцький – за.
Стефанишина.

СТЕФАНИШИНА О.А. За.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Пані Яно?

ЗІНКЕВИЧ Я.В. 12 – за. 1 – утримався.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дякую. Рішення прийнято.
Переходимо до наступного питання.

ДМИТРІЄВА О.О. Колеги, всім дякую!

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Пані Оксано, вам дякуємо, дуже важливий законопроект. Дякуємо, що ми кінець кінцем виносимо його в зал.

Друге питання порядку денного: про Меморандум про співпрацю між Міністерством охорони здоров'я України, Комітетом Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування, Національною асоціацією страховиків України, Лігою страхових організацій України, Асоціацією "Страховий бізнес" та Акціонерним товариством

комерційний банк "ПриватБанк" щодо сприяння розвитку в Україні добровільного медичного страхування витрат, пов'язаних із забезпеченням лікарськими засобами та медичними виробами.

Колеги, з ініціативою щодо підписання такого меморандуму до комітету звернулось Міністерство охорони здоров'я України. Метою цього документу є консолідація зусиль сторін задля популяризації та сприяння розвитку в Україні добровільного медичного страхування витрат, пов'язаних із забезпеченням лікарськими засобами та медичними виробами і підвищення довіри населення до інструментів фінансового забезпечення.

Пропоную такий порядок розгляду питання. Надати слово для більш детального представлення Міністру охорони здоров'я України Ляшку Віктору Кириловичу, 3 хвилини. І потім перейти до обговорення і ухвалення рішення. Пропоную обмежитись трьома виступами по 2 хвилини. Прохання писати в групу комітету. Нема заперечень, колеги?

Слово надається Міністру охорони здоров'я України Ляшку Віктору Кириловичу.

Вікторе Кириловичу, у вас 3 хвилини, прошу.

ЛЯШКО В.К. Шановний Михайле Борисовичу, шановні народні депутати! Міністерство охорони здоров'я проводить цілеспрямовану політику щодо розширення програми "Доступні ліки", якою передбачено реімбурсація певних лікарських засобів для амбулаторного лікування хворих на хронічні хвороби. Водночас ми відмічаємо значне зростання кількості коштів, які люди заносять в аптеку, купуючи лікарські засоби. За оцінками національних рахунків, ми бачимо, що десь близько 60 мільярдів гривень люди заносять в аптеку, купуючи лікарські засоби. Ми проаналізували ці лікарські засоби, ми бачимо, що десь потенційно 35 мільярдів гривень заносять для купівлі лікарських засобів, які дійсно потрібні для лікування тої чи іншої хвороби, інші – це препарати, які або необґрунтовані в призначенні або без доказової бази при застосуванні тієї чи іншої хвороби.

У нас стратегічно в Міністерстві охорони здоров'я є розуміння, як зменшити кількість препаратів, які необґрунтовано виписуються для лікування на амбулаторному етапі. Тому наступного року ми плануємо поетапно запуснути електронний рецепт. Електронний рецепт буде взаємозв'язаний з електронним протоколом або стандартом надання медичної допомоги і електронним реєстром лікарських засобів. Це дозволить систематизувати і прописувати в електронний рецепт лише ті номенклатурні групи препаратів, які є в протоколі лікування і зареєстровані в Україні, що зменшить кількість необґрунтованих призначень.

Водночас у Національній економічній стратегії на період до 2030 року, а також в Указі Президента про введення в дію рішення Ради національної

безпеки і оборони про стан національної системи охорони здоров'я і невідкладні заходи щодо забезпечення громадян України медичною допомогою передбачено вжити заходів щодо розвитку добровільного медичного страхування. Тому ми пропрацювали попередньо можливість запровадження добровільного медичного страхування, так званого фармацевтичного страхування. Зокрема люди, які лікуються амбулаторно можуть купити медичний страховий поліс, для того щоб покрити певну суму або певну вартість препаратів для лікування на амбулаторному етапі, а саме тих препаратів, які не входять до програми "Доступні ліки", яка адмініструється Національною службою здоров'я України. І ми таким чином створимо перехідний етап, коли добровільне медичне страхування може перекрити ті групи препаратів, які сьогодні не ввійшли до програми "Доступні ліки", але дозволять нам більш реалістично систематизувати те, що користується попитом або що призначається лікарями на амбулаторному етапі, щоб поступово розширювати програму медичних гарантій і, зокрема, "Доступні ліки" в тому напрямку, який найбільш є фінансово витратним для населення України і покриває пріоритетні захворювання.

Для того щоб цей механізм запустити, ми хочемо, щоб відбувся такий трьохсторонній, як мінімум, діалог: міністерства, Комітету Верховної Ради з питань здоров'я нації, медичної допомоги, медичного страхування, а також Національної асоціації страховиків України, Ліги страхових організацій України, Асоціації "Страховий бізнес", а також державного підприємства комерційного банку "ПриватБанк" для того, щоб відпрацювати всі потенційні шляхи можливості впровадження добровільного медичного фармацевтичного страхування.

Дякую за увагу.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дякую, Вікторе Кириловичу.

Колеги, ніхто не записався. Я так розумію, що всі підтримують. Зараз побачимо під час голосування. За результатами обговорення вношу пропозицію підтримати пропозицію Міністерства охорони здоров'я України щодо підписання Меморандуму про співпрацю між Міністерством охорони здоров'я України, Комітетом Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування, Національною асоціацією страховиків України, Лігою страхових організацій України, Асоціацією "Страховий бізнес" та Акціонерним товариством комерційний банк "ПриватБанк" щодо сприяння розвитку в Україні добровільного медичного страхування витрат, пов'язаних із забезпеченням лікарськими засобами та медичними виробами і підвищення довіри населення до інструментів фінансового забезпечення.

Друге. Уповноважити на підписання цього Меморандуму від Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та

медичного страхування голову комітету народного депутата України Радущького Михайла Борисовича.

Прошу підтримати та проголосувати.

Булах.

БУЛАХ Л.В. Я – за.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Вагнер.

ВАГНЕР В.О. За.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дмитрієва.

ДМИТРІЄВА О.О. За.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дубіль.

Дубневич.

ДУБНЕВИЧ Я.В. За.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дубнов.

ДУБНОВ А.В. За.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Заславський.

ЗАСЛАВСЬКИЙ Ю.І. За.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Зінкевич.

ЗІНКЕВИЧ Я.В. За.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Зуб.

ЗУБ В.О. За.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Кузьмініх.

КУЗЬМІНИХ С.В. За.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Макаренко.

Перебийніс.

ПЕРЕБИЙНІС М.В. За.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Радущкий - за.
Стефанишина.

СТЕФАНИШИНА О.А. За.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дякую.
Пані Яно, оголосіть, будь ласка.

ЗІНКЕВИЧ Я.В. Макаренко не було чути. Він не голосував?

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Ну я не чув.

ЗІНКЕВИЧ Я.В. Так. Тоді у нас іде: 12 - за, 1 - не голосував.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дякую. Рішення прийнято.

Хвилиночку, там було в "Різному" прохання на короткий виступ Стефанишиної Ольги Анатоліївни.

Прошу, Ольго Анатоліївно.

СТЕФАНИШИНА О.А. Так, у мене не виступ, колеги, в мене запитання до Міністерства охорони здоров'я. Залишився хтось, так?

Дивіться, зараз в мене питання, яке дуже актуальним є, я запит до міністерства писала на минулому тижні стосовно бустерної дози від COVID-19, тому що, по-перше, вже Національна технічна група дала рекомендації щодо надання такої можливості для певних категорій, там для медиків, здається, для людей з пригніченим імунітетом і для тих, хто їде за кордон, де вимагається вже третя доза. Так, наприклад, відбувається в Ізраїлі зараз. Тому в мене питання: коли МОЗ планує наказом затвердити ці рекомендації? І друге, насправді вже великій кількості людей потрібна бустерна доза, тому що ми почали в травні активно вакцинувати, і грудень-січень - ми би мали вже вводити хоча би похилого віку людям вакцинацію таку. Тому в мене питання до міністерства щодо ваших планів.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Прошу. Вікторе Кириловичу, хто буде відповідати?

ЛЯШКО В.К. Я відповім. Дякую, Ольго Анатоліївно, за запитання.

Давайте ще раз подивимось і поговоримо, що відбувається в світі. В світі бустерна доза розпочинається де в кого через 6 місяців, але в більшості країн Європейського Союзу говориться про те, що 9 місяців повинно бути

після проведеного другого щеплення. І ось 9 місяців в нас, перші люди, які отримують повний курс вакцинації, це буде кінець січня, коли треба вводити бустерну дозу. Плюс, якщо ми говоримо, що через рік бустерна доза, то в нас на 1 травня 290 осіб будуть потребувати введення бустерної дози.

І коли ми говоримо про те, що в нас є пріоритетнішим зараз, то ми вам розказуємо і показуємо, що нам головне сьогодні наростити темпи охоплення щепленням, щоб люди принаймні мали одну дозу бажано і рекомендовано закрили повний курс щеплень. Тому те, що сьогодні відбувається, ви бачите, що в листопаді ми зробимо майже 7 мільйонів щеплень за місяць і те, що я вам говорив, коли виступав, ви ніхто не вірили, що ми дійдемо до таких темпів, ми доходимо до таких темпів. От як би песимістично ставились до заяви про те, що ми можемо зробити 10 мільйонів за 3 місяці, а ми вже виходимо на 7 мільйонів за місяць. Головне сьогодні утримати темпи і вакцинувати якомога більше українців принаймні першою дозою, щоб завершити повний курс щеплень. Але ми готові до введення бустерної дози. Ми підписали контракти зі світовим виробником "Pfizer" і на наступний рік у нас передбачена поставка 25 мільйонів доз вакцини, плюс у нас є враховані кошти для введення бустерної дози інактивованою вакциною. Тому проблем з тим, щоб вакцинувати українців бустерною дозою взагалі не буде.

СТЕФАНИШИНА О.А. Дякую, Вікторе Кириловичу.

Я ще хочу лише уточнити, що все-таки більшість країн світу через 6 місяців активує нашу увагу, що спадає вже рівень вакцинації. І просто, розумієте, якщо ви будете чекати ще пів року, то ми будемо мати такий гар між тим, коли у людини ще є імунітет і немає. Там вже навіть і бустерна доза не допоможе, потрібно буде робити два щеплення. Тому все-таки прохання це питання скоріше вирішувати і хоча би вже дозволити те, що Національна технічна група вам рекомендувала місяць тому: це третя бустерна доза для медиків і для людей з пригніченим імунітетом.

А те, що ви темпів дотримуетесь, ми дякуємо кожного разу вам і кажемо, що ви виконуєте свої обіцянки.

Дякую.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дякую.

Вікторе Кириловичу, одне ще питання. Зараз деякі країни Європейського Союзу закривають кордони у зв'язку з південноафриканською мутацією вірусу COVID-19. Які плани в Україні з цього приводу?

ЛЯШКО В.К. Дякую, Михайле Борисовичу.

Ми зробили сьогодні офіційну заяву. У нас немає прямого сполучення, авіасполучення з Південноафриканською Республікою, а також ще з шістьма

країнами на території Південної Африки, в яких зафіксована циркуляція штаму "Омікрон" - різновидності COVID. Тому нами прийнято рішення, що ми вносимо ці сім країн до переліку країн, на які при перетині державного кордону України не поширюється можливість проходження на територію України без самоізоляції в разі, якщо у тебе є свідоцтво про проведення вакцинації. Люди, які перебували на території тих країн, у Південно-Африканській Республіці і ще 6 країн, більше ніж 7 днів протягом останніх 14 днів, при перетині кордону України будуть відправлені на самоізоляцію на 14 днів без різниці, який у них вакцинальний статус чи наявний ПЛР-тест.

Дякую.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. І останнє запитання, чи наша лабораторія і наші ПЛР-тести, які є в наявності в Україні, здатні визначати саме цю мутацію?

ЛЯШКО В.К. Дякую.

Це дуже гарне запитання, оскільки доволі велика кількість міфів уже зараз ходить. В Україні було прийнято рішення і ми не закуповували тест-системи, які базуються виключно на S-антигені в ПЛР-тест-системах. Мутація "Омікрон" відбулася саме в S-білку. У нас сьогодні використовується тест-системи, які спрямовані як мінімум на дві мішені, але без S-білка. Тому наші тест-системи будуть виявляти всі мутації, які сьогодні є, оскільки мутації, і в тому числі і "Омікрон", вона спрямована на S-білок.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дякую.

Колеги, порядок денний вичерпано. Засідання комітету оголошую завершеним. Нагадую всім, завтра без запізнення треба бути на 10-у у Верховній Раді. Дякую.